

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028
(skrajne daty)
Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychospołeczne aspekty funkcjonowania osób ze spektrum autyzmu
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	IV rok, 8 semestr
Rodzaj przedmiotu	kształcenia specjalnościowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Tomasz Gosztyła
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Tomasz Gosztyła

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
VIII	15	30	-	-	-	-	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Zaliczone przedmioty: „Psychologia rozwoju człowieka”, „Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży”, „Psychologia kliniczna dorosłych”.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Charakterystyka funkcjonowania osób z ASD w różnych obszarach i na różnych etapach życia.
C2	Przygotowanie do lepszego rozumienia, wspierania i przeciwdziałania dyskryminacji osób ze spektrum autyzmu.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Scharakteryzuje w sposób pogłębiony funkcjonowanie osób z ASD w aspekcie poznawczym, emocjonalnym i społecznym, na różnych etapach rozwoju	K_W12
EK_02	zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady bezpieczeństwa i realizacji specyficznych potrzeb (autonomii, kompetencji, relacji interpersonalnych) osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w środowisku szkolnym, zawodowym, rodzinnym i społecznym	K_W72
EK_03	Zidentyfikuje i zinterpretuje złożone potrzeby i trudności w funkcjonowaniu osoby z ASD	K_U02 K_U04 K_U50 K_U54
EK_04	Zaproponuje rozwiązania typowych i nietypowych problemów dotyczących osobę z ASD, podejmie działania na rzecz jej dobrostanu	K_U09 K_K09

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Spektrum autyzmu (ASD) w klasyfikacjach DSM-5, ICD-10 i ICD-11.
Percepcja u osób z ASD. Nadreaktywność lub obniżona reaktywność na bodźce sensoryczne.
Teoria umysłu u osób ze spektrum autyzmu.
Komunikacja osób z ASD – specyfika, trudności i wyzwania. Komunikacja wspomagająca i alternatywna.
Funkcjonowanie społeczne i emocjonalne osób z ASD. Trudności w zakresie społeczno-emocjonalnej wzajemności.
Funkcjonowanie behawioralne osób z ASD. Zrytualizowane wzorce zachowań. Opór wobec zmian. Specyfika zainteresowań osób z ASD.
Rodzaje terapii i formy wsparcia osób z ASD.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Małe dziecko z ASD. Wczesne oznaki zaburzeń ze spektrum autyzmu. Zabawa dzieci z ASD.

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dziecko z ASD w wieku szkolnym. Dziecko w placówce ogólnodostępnej, integracyjnej i specjalnej. Kształcenie uczniów z ASD – wybrane zagadnienia. Relacje z rówieśnikami.
Dojrzewanie osób z ASD. Rozwój psychoseksualny. Praktyczne aspekty wspierania rozwoju wchodzących w dorosłość osób ze spektrum autyzmu.
Poradnictwo rodzinne wobec dorosłych osób z ASD i ich bliskich.
Wspieranie aktywności zawodowej osób z ASD.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość (wykład z wykorzystaniem aplikacji MS Teams)

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja, burza mózgów), studium przypadku.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 -EK_02	test zaliczeniowy - kolokwium	w., ćw.
EK_03	praca projektowa, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_04	praca projektowa, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: zaliczenie pisemne w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych).

Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwium zaliczeniowego, analiza jakościowa pracy projektowej (wywiad z osobą w spektrum autyzmu – charakterystyka funkcjonowania, potrzeby i trudności, propozycje rozwiązań).

Ocena wg skali:

5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do zajęć, - przygotowanie do zaliczenia, - napisanie pracy pisemnej	10 10 9
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Pisula, E. (2021). Autyzm : przyczyny, symptomy, terapia. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia.

Płatos, M. (red.) (2016). Ogólnopolski Spis Autyzmu. Sytuacja młodzieży i dorosłych z autyzmem w Polsce. Warszawa: Stowarzyszenie Innowacji Społecznych „Mary i Max”.

Literatura uzupełniająca:

Gosztyła, T., Lew-Koralewicz, A., Ślęczkowska, M. (2019). Oddział klasowy dla dzieci ze spektrum autyzmu a problemy integracji społecznej - na przykładzie ogólnodostępnej szkoły podstawowej w Rzeszowie. Chowania, 1 (52), 211-229.

Lew-Koralewicz, A. (2017). Zachowania trudne małych dzieci z zaburzeniami rozwoju: uwarunkowania, profilaktyka i terapia. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Patyk, K., Panasiuk, M. (red.) (2017). Wsparcie młodzieży i dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Teoria i praktyka. Gdańsk: GWP.

Pisula, E. (2017). Wspomaganie osób z zaburzeniami należącymi do autystycznego spektrum w perspektywie psychopatologii rozwojowej. W: J. Trempała (red.). Psychologia rozwoju człowieka (s. 446-454). Warszawa: PWN.

Pisula, E. (2015). Autyzm: od badań mózgu do praktyki psychologicznej. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej